

Over het schadeprotocol

Van de voorzitter

Beste leden,

De laatste weken was er weer veel 'gedoe'. De media legt in haar verslaggeving niet altijd de goede accenten. Daarom zetten we de werkelijke gang van zaken hieronder even op een rijtje.

Eind maart maakte de NAM kenbaar zich terug te trekken uit het schadeafhandelingsproces. De Nationaal Coördinator Groningen (NCG), Hans Alders, zal hierover de regie krijgen. Om tegemoet te komen aan de brede kritiek op de huidige schadeafhandeling zegde hij toe een nieuw schadeprotocol vast te stellen dat maatschappelijk draagvlak heeft. Dit zal per 1 juli in werking zal treden. Tot die tijd worden gemelde schades wel genoteerd maar wordt er niets mee gedaan.

Ook zegde de NCG toe dat het nieuwe schadeprotocol in een open proces tot stand zal komen in overleg met alle betrokken partijen. Dit zijn de partijen in de Bestuurlijke en Maatschappelijke Stuurgroep: de provincie, de burgemeesters, EZ, de Groninger Bodem Beweging (GBB) en het Gasberaad.

Wij en het Gasberaad beschouwden dit als de kans een schadeprotocol op te stellen met maximaal maatschappelijk draagvlak; in onze ogen een absolute voorwaarde voor een betere aanpak van de schadeafhandeling. Het zal naar alle waarschijnlijkheid ook de enige kans zijn. Het GBB bestuur kiest daarom voor een harde opstelling maar blijft wel gericht op constructief overleg.

Vanaf het begin waren de GBB en het Gasberaad ervoor beducht dat dit nieuwe protocol al in beton was gegoten door randvoorwaarden die de NAM en EZ hebben gesteld. Om die reden hebben we alleen ingestemd met een overleg over de uitgangspunten, de principes van het protocol.

De indruk dat alles al vast lag, werd bevestigd door de Tweedekamer brief van minister Kamp van 13 april. Hierin stonden al de hoofdlijnen van het te vormen protocol. Daarop hebben het Gasberaad en de GBB zich direct teruggetrokken uit het overleg. We hebben dit per brief op 18 april aan de Tweede Kamer gemeld. De minister slikte daarop zijn brief in het Kamerdebat van 20 april min of meer in en Hans Alders bezwoer dat hij en hij alleen het protocol vaststelt.

En ja, er komt een protocol, of we nu meepraten of niet. Boos in een hoekje blijven zitten, levert niets op. Daarom hebben we toen twee zaken besloten:

1. We gaan zelf een protocol ontwikkelen op basis van onze eigen uitgangspunten.
2. We stemmen in met een verkenning met de NCG van de uitgangspunten. Als dat niet tot uitgangspunten leidt waar we mee in kunnen stemmen, wordt er niet verder overlegd. Tegelijkertijd hebben we de methodiek die Witteveen+Bos heeft toegepast in het 'buitengebied' vooraf als onacceptabel betiteld. Dit is ook zo aan Hans Alders meegedeeld.

Om onze inzet bij de onderhandelingen volstrekt duidelijk te maken, hebben we na het eerste gesprek ons 'model' protocol, dat volgens ons kan rekenen op maximaal draagvlak, naar buiten gebracht en rondgestuurd naar alle betrokken partijen. Het is een 'model', fair en ruimhartig, en moet nog nader worden ingevuld. In die zin is het geen eindproduct, maar geeft het een richting aan die we in moeten slaan.

Jullie vinden het hierna.

Tot onze verbazing kwamen er daarna signalen uit het CVW dat men al bezig was met het invoeren van uitgerekend de methodiek van Witteveen+Bos, die wij net onacceptabel hadden benoemd. Ons vertrouwen in het CVW was al niet denderend maar is nu naar het nulpunt gedaald. Deze berichtgeving ondergraaft ook de positie van de NCG, ook al gaf hij direct aan dat een dergelijke opstelling van het CVW niet acceptabel is.

Maar al met al verandert er voor ons weinig: de GBB blijft vechten voor een fair en ruimhartig schadeprotocol en doen dat op een volledig transparante en rechtlijnige wijze. Eerst praten over de uitgangspunten en pas daarna over de invulling. Witteveen+Bos is niet acceptabel. En met de contouren in het 'model' protocol, *Naar een nieuw schadeprotocol*, laten we zien hoe het ook kan. Hans Alders heeft toegezegd met een nieuw protocol te komen dat maatschappelijk draagvlak heeft. Wij zullen hem daaraan herinneren en hem daarmee helpen.

Jelle van der Knoop
voorzitter

Naar een nieuw schadeprotocol

met draagvlak

brief aan: de NCG
leden maatschappelijke stuurgroep
leden bestuurlijke stuurgroep

kenmerk: GBB-17017

datum: 4 mei 2017

Inleiding

Bijna vijf jaar na Huizinge is het vertrouwen van de Groningers in een rechtvaardige afhandeling van de schade volledig weggeëbd. Groningers ervaren onrecht en onmacht. “Gestold wantrouwen”, noemt Henk Kamp het. Hij kan het weten, hij is de hoofdverantwoordelijke ... hoewel ook de premier er wat van kan, als hij stelt dat de schade-afwikkeling “netjes” gebeurt.

Groningers hebben ellenlange procedures nodig om hun gelijk nog te halen, uiteindelijk vaak bij arbiter of rechtbank. Dit is ongekend belastend.

Een nieuw schadeprotocol moet dit rigoureus doorbreken. Dat kan alleen bij een wezenlijk andere wijze van beoordelen en organiseren. In dit document wordt een nieuw schadeprotocol in contouren geschetst. De uitgangspunten van dit protocol sluiten aan op de visie van de Groninger Bodem Beweging, welke op 20 september 2015 aan de NCG is aangeboden.

Drie pijlers

Het nieuwe schadeprotocol is gegrondvest op drie pijlers

1. Rechtvaardige schadebepaling

De wet (BW) is bepalend. Het wettelijk bewijsvermoeden dient al bij de expert het uitgangspunt te zijn. De aangeboden schadevergoeding dient alle schade-elementen te dekken.

2. Menselijke maat is leidend

De gedupeerde is een slachtoffer, en moet dienovereenkomstig bejegend en behandeld worden. De ongelijkwaardige positie tussen gedupeerde en de verantwoordelijken (NAM en EZ) moet eruit. Gedane beloften van NAM en EZ over ruimhartige vergoeding dienen nagekomen te worden. Een andere attitude is nodig van de verantwoordelijken (NAM, inclusief CVW en diens contractpartners, en EZ inclusief NCG). De rijksoverheid dient haar zorgplicht jegens de gedupeerden na te komen.

3. Onafhankelijk

De schadeafwikkeling wordt geheel onafhankelijk van de verantwoordelijken voor de schade (NAM en EZ).

Hierna worden deze pijlers verder vertaald naar de schadebeoordeling, schadeprocedure, en het handboek. Van belang is dat het geheel efficiënt en robuust wordt vormgegeven en uitgevoerd.

Steeds wordt aangegeven in hoeverre een en ander doorwerking krijgt in een ander onderdeel van het schadeprotocol. In *cursief* zijn de opvallendste verschillen met het huidige schadeprotocol aangegeven.

Schadebeoordeling

A. Alle schade wordt integraal vergoed

Leidend hierin is de wet, artikel 6:177 BW (materieel) en 6:162 BW (immaterieel). Uitgangspunt voor de toerekenbaarheid is het wettelijk bewijsvermoeden, artikel 6:177a lid 1 BW. Juridische causaliteit is doorslaggevend.

Dit betekent voor het **schadeobject** dat alle schade wordt vastgesteld.

Niet langer beperkingen als: alleen boven maaiveld, alleen woonhuis, alleen materiele schade.

Dit betekent voor de **schadevergoeding** dat alle kostensoorten worden vergoed: materiele schade, zo nodig beredderingskosten (transport, opslag, beveiliging, in redelijkheid gemaakte kosten van schadebeperkende maatregelen, etc), zo nodig gevolgschade (vervangende woonruimte, schoonmaakkosten, inboel- en tuinschade, zorgkosten en letselschade, inkomstenderving, waardedaling, uitvaartkosten, gedeelde levensvreugde, kosten van schadevaststelling, juridische kosten etc).

B. De gedupeerde wordt fair behandeld bij de schadebeoordeling

Leidend hiervoor is de ongelijkwaardige positie van de gedeputeerde (slachtoffer, geen tijd, geen macht, geen geld, bevindt zich in afhandelijke positie) ten opzichte van de schadeveroorzaker (dader, tegengesteld belang, veel macht, veel geld, alle tijd).

Ook volgt ze direct uit de gezamenlijke belofte van de minister van EZ en de directeur van de NAM dat schades ruimhartig vergoed zullen worden.

Dit betekent dat bij twijfel in het voordeel van de gedupeerde wordt beoordeeld: de staande praktijk van C-schade-beoordeling (want er is zgn. geen direct verband met een recente aardbeving) eindigt.

Voor de calculatie van de **materiële schade** wordt uitgegaan van een duurzame herstellmethode, met zo mogelijk preventieve werking, die tevens recht doet aan het karakteristiek en het materiaal van het object.

Dit betekent dat de bestaande praktijk (de goedkoopste methode eerst aanbieden) wordt beëindigd.

Voor de calculatie van materiële schade dient het object “genomen te worden zoals het is” (Hoge Raad). Bouwkundige gebreken en/of achterstallig onderhoud kunnen niet aan de gedupeerde worden tegengeworpen.

Schadeafhandeling

A. OAM (Onafhankelijke Autoriteit Mijnbouwschade)

Er komt een autoriteit mijnbouwschade, die onafhankelijk is van NAM (en CVW) en EZ (en NCG).

Te denken is aan een constructie als bij Stut-en-Steun, waarboven een stichting ressorteert waarvan de bestuursleden benoemd worden door de Groninger Bodem Beweging en het Gasberaad. Van de bewoners, voor de bewoners.

Een vergelijkbare stichting, Stichting Onafhankelijke Autoriteit Mijnbouwschade, is hier mogelijk.

De OAM is een college waarvan de leden voor 50% benoemd worden door EZ en 50% door de SOAM. Beide partijen hebben vetorecht over voorgestelde kandidaten van de ander.

Het OAM rapporteert aan de NCG, die met de NAM en EZ de financiering afwikkelt.

B. Experts

De OAM wijst kwalitatief goede experts, contra-experts en derde-experts aan, die aantoonbaar aan kwaliteitseisen voldoen.

Dit zal betekenen dat sommigen van de huidige lijsten verwijderd zullen worden, en sommige (weer) toegevoegd.

C. Onbevooroordeeld onderzoek

De experts komen onbevooroordeeld ter plaatse, met een adequaat schadehandboek

Het schadehandboek beschrijft allereerst de karakteristieke mijnbouwschade, en in de daarna volgende hoofdstukken andere oorzaken. Het wettelijk vermoeden is leidend, niet een al dan niet toevallige recente aardbeving in de nabijheid.

D. Schadehandboek

De OAM stelt het schadehandboek vast (met inachtneming van bovenstaande uitgangspunten).

E. Schadeprocedure

Na een schademelding stuurt de OAM een expert naar de gedupeerde voor de schadebeoordeling. De derde-expert (inhuizig) beoordeelt dit, en het OAM doet op basis van het rapport van de expert een voorstel voor schadevergoeding aan gedupeerde.

Als gedupeerde hiermee niet eens is kan hij om een **second opinion** vragen. Gedupeerde kiest dan een contra-expert uit de lijst. Deze contra-expert beoordeelt de schade eveneens.

De contra-expert kent het eerste rapport niet, is niet beperkt in taak, is niet beperkt in uren.

De derde-expert van de OAM beoordeelt beide voorstellen en doet (in beginsel) op basis van het meest gunstige rapport een nieuw voorstel aan de gedupeerde. Zo nodig kan de derde-expert aanvullend onderzoek doen of laten doen.

Als gedupeerde het ook met dit voorstel niet eens is staat de gang naar de arbiter open.

F. Attitude

De gedupeerde wordt in het proces behandeld als slachtoffer. Dat betekent dat *niet* de procedures van OAM, experts en uitvoeringsorganisatie leidend zijn, maar de *belangen van de gedupeerden*.

De huidige directieve en autoritaire houding wordt omgezet in een houding waarin dienstverlening en hulpverlening centraal staan.

Er worden dus bijvoorbeeld geen dossiers meer eenzijdig gesloten als er na 6 weken geen antwoord is. Gedupeerden tekenen niet voor geheimhouding. Gedupeerden krijgen alle ruimte zich nader te laten adviseren en bijstaan.

G. Schade-organisatie

De OAM besteedt de procedurele afwikkeling uit aan een uitvoeringsorganisatie.

Het is de vraag of de CVW deze uitvoeringsorganisatie kan zijn. Net als bij veel huidige experts is er bij het CVW overheersend veel NAM-dna aanwezig.

Met vriendelijke groeten,

w.g. bestuur Groninger Bodem Beweging,
w.g. Groninger Gasberaad

Contact GBB

Mailcontact heeft de voorkeur. Het e-mailadres is: contact@groninger-bodem-beweging.nl

Leden kunnen ook telefonisch contact opnemen:

op maandag van 14:00 tot 16:00 uur, en

op dinsdag van 19.30 tot 21.30 uur

op telefoonnummer **06 2161 5080**.

Indien gewenst is het dan ook mogelijk om een afspraak te maken voor een uitgebreider gesprek op het kantoor van de Groninger Bodem Beweging. Het kantoor- en postadres is Stationslaan 8, 9919 AB Loppersum.

NB De pers kan bellen naar 06 1726 8247. Bij voorkeur tijdens kantoortijden.

NB Voor individuele hulp en ondersteuning rond schade, versteviging en regelingen is er **Stut-en-Steun, Spoorbaan 1, 9901 DD Appingedam, welkom@stutensteun.nl, 050 211 2044**.